



**SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI
GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2021-2024
ZA ROK 2024**

**Opracowała: Honorata Nagórka -Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie**

LUTY 2025

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie w 2024 roku realizował założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021-2024 przyjętego Uchwałą Nr XXX/20621/ Rady Gminy Gozdowo z dnia 26 lutego 2021 r. Obowiązek realizacji tego programu wynika z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177), a złożenie sprawozdania z art. 179 w/w ustawy.

Ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r., reguluje w sposób kompleksowy zasady wspierania rodziny, pieczy zastępczej i postępowania adopcyjnego. Określa zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Jej regulacje skupiają się na rodzinie i dziecku przez uznanie, iż skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami. Ustawa wprowadziła nowe instytucje w zakresie pieczy zastępczej i zasad wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Powołano asystentów rodziny, których zadaniem jest prowadzenie pracy z rodziną przeżywającą trudności. Wprowadzono zmiany w zakresie dotychczas istniejących placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego i całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz w zakresie finansowania pieczy zastępczej. Rodzina jest podstawową grupą społeczną, która wywiera największy wpływ na rozwój i życie człowieka. To w niej każdy nabywa podstawowe umiejętności, doświadczenia, które stają się fundamentem życiowych kompetencji oraz wzorców. Jeżeli struktura ta jest zaburzona lub dotyczą ją trudności, nie pozostaje to obojętne dla funkcjonowania jej członków. Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, aby umożliwić dzieciom jak najlepsze funkcjonowanie w domu rodzinnym. To na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej spoczywa obowiązek wspierania rodziny z trudnościami oraz organizacji pieczy zastępczej. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie realizuje zadania wynikające z w/w ustawy. W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadania.

Celem głównym Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2024 było **„wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze poprzez prowadzenie działań i tworzenie warunków sprzyjających prawidłowemu wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych”**

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej podejmował działania na rzecz ich realizacji:

1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

- Wsparcie asystenta rodziny

W 2024 roku wsparciem asystenta rodziny było **22 rodziny**, w których było łącznie **39 dzieci**.

W pieczy zastępczej przebywało **6 dzieci**, a celem pracy asystenta z rodziną był powrót dzieci do rodziny biologicznej. W 2024 roku z wniosku pracownika socjalnego objęto wsparciem jedną z rodzin, z pozostałymi rodzinami praca była kontynuowana z lat ubiegłych. Praca asystenta z rodziną poza pracą z rodziną w środowisku polegała również na współpracy z instytucjami pracującymi na rzecz rodziny, z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej, kuratorami, placówkami oświatowymi, poradniami. W każdym z przypadków asystent rodziny razem z rodziną opracowywał plan pracy, który miał obrazować cele, do których rodzina zmierza i efekty, które zamierza osiągnąć. Wszystkie te działania odbywają się przy aktywnym udziale rodziny. Asystent bowiem towarzyszy rodzinie, wskazuje możliwe rozwiązania, jednak nigdy nie wyręcza. W 2024 roku był prowadzony monitoring przez asystenta rodziny z dziećmi, przeżywającymi trudności, gdyż był przypadek zakończenia współpracy z rodziną. Nadmienić jednak należy, że w każdej sytuacji w której pracownicy pozyskują informację o podejrzeniu nieprawidłowości i możliwości zaistnienia sytuacji sprawowania niewłaściwej opieki nad dziećmi, jest to wnikliwie sprawdzane i podejmowane są odpowiednie działania, również we współpracy z innymi instytucjami i służbami.

- Prowadzenie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego.

W Punkcie Konsultacyjno-informacyjnym udzielane były porady psychologa. W 2024 roku z takich porad skorzystało **16 osób** (1 dziecko). Rodziny, które borykają się z problemem uzależnień, mogą skorzystać również z bezpłatnych porad w punkcie konsultacyjnym dla osób uzależnionych i ich rodzin. Osoby uzależnione od alkoholu kierowano do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pomoc psychologa była świadczona zarówno rodzicom, jak i dzieciom. Gdy w rodzinie z problemami były dzieci w wieku szkolnym, pracownicy socjalni nawiązywali ścisłą współpracę z kadrą pedagogiczną szkoły, by właściwie zdiagnozować potrzeby i właściwie pomóc dziecku / dzieciom.

- Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Do zadań gminy należy współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Ponosi koszty pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. W roku 2024 Gmina Gozdowo dofinansowała koszt pobytu 6 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej na łączną kwotę **186 122.26 zł**.

- Wsparcie socjalne rodzin z trudnościami

Wsparciem systemu pomocy społecznej w 2024 roku objęte było **195 rodzin**, w tym **377**

osób. Gminny Ośrodek pomocy wydał decyzje dotyczące przyznania pomocy społecznej w różnych formach. Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: niepełnosprawność, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba.

- Edukacja rodziców i opiekunów

Zarówno pracownicy socjalni, jak i asystenci rodziny podczas kontaktu z rodziną starają się edukować, poszerzać wiedzę, bądź też kierować do specjalistów, np. do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, placówki służby zdrowia itd.

2. Zmniejszanie sytuacji kryzysowych w rodzinach dysfunkcyjnych.

- Interdyscyplinarna współpraca na rzecz rodzin

Instytucje i służby aktywnie działają na rzecz pomocy rodzinom, które z różnych względów znalazły się w kryzysie. Pracownicy socjalni we współpracy z kuratorami na bieżąco diagnozują i reagują na wszelkie nieprawidłowości. W przypadku nieprawidłowości i rażących zaniedbań jednostka pomocy społecznej musi informować Sąd, który podejmuje stosowne postanowienia dot. sprawowania opieki nad dziećmi. W razie zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą domową pracownik socjalny zapewnia dziecku ochronę przez umieszczenie go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, dającej gwarancję zapewnienia dziecku bezpieczeństwa i należytej opieki, w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka lub instytucjonalnej pieczy zastępczej (art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – w 2024 r. Działania są podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy diagnostyczno-pomocowe, jeżeli w rodzinie wystąpi problem przemocy domowej. Każde dziecko w rodzinie, dotkniętej tym problemem jest uznawane za osobę doznającą przemocy domowej. W roku 2024 było prowadzonych **14** procedur Niebieskich Kart. Aż 8 procedur zostało kontynuowanych z lat ubiegłych, **6** natomiast wszczęto w 2024 roku. Były też niestety przypadki, kiedy w trakcie trwającej już procedury zakładano kolejne Niebieskie Karty, gdyż wystąpiły kolejne przypadki stosowania przemocy. W w/w przypadkach osobą wskazaną, jako stosującą przemoc był mężczyzna. Z analizy danych uzyskanych w toku prowadzenia procedur Niebieskiej Karty wynika, że w zdecydowanej większości przypadków, sytuacjom, w których dochodzi do aktów przemocy towarzyszy alkohol. W 2024 roku zakończono 6 procedur. Z powodu ustania przemocy domowej i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego jej stosowania.

Zespół Interdyscyplinarny w 2024 roku miał 13 posiedzenia. Grupy robocze, a obecnie grupy diagnostyczno-pomocowe miały w roku sprawozdawczym 27 spotkań. Praca grup diagnostyczno-pomocowych skupia się jednak przede wszystkim na bezpośredniej pomocy oraz monitorowaniu sytuacji w rodzinach, których problem przemocy dotyka.

- Motywowanie do leczenia uzależnień.

Działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych polegała na przyjmowaniu wniosków o leczenie odwykowe, opracowywanie ich i wysyłaniem do Sądu oraz rozpatrywaniem spraw wpływających do GKRPA. W 2024 roku do Komisji wpłynęło 17 wniosków o podjęcie działań wobec osób nadużywających alkoholu. Skierowano 3 wnioski do Sądu Rejonowego w Sierpcu, 7 wniosków przesłano do biegłego sądowego w przedmiocie przeprowadzenia badania uzależnienia. Na komisję zaproszono 17 osób. Sąd wydał 2 postanowienia w sprawie zobowiązania do leczenia uzależnienia od alkoholu. Rodziny były motywowane do zwrócenia się o pomoc do specjalistów np. terapeuty uzależnień, psychologa. Również osoby z otoczenia osoby uzależnionej mogły z takiej pomocy skorzystać.

3. Poprawa skuteczności działań i instytucji zobowiązanych do wspierania rodziny.

- Udział pracowników ośrodka pomocy społecznej w różnorodnych szkoleniach, warsztatach i webinariach, dotyczących m.in.:

- ✓ Zmian w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ✓ Podstaw metodycznego działania asystenta rodziny,
- ✓ Ochrony danych osobowych w ośrodku pomocy społecznej,
- ✓ Procedur odbierania dzieci małoletnich z rodzin zgodnie z decyzjami Sądu,
- ✓ Funkcjonowania Zespołów Interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych

- Współpraca między instytucjami na rzecz rodzin

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Gozdowie współpracują z koordynatorami pieczy zastępczej, kuratorami zawodowymi i społecznymi, terapeutami, poradniami, policją i służbą zdrowia, placówkami oświatowymi. Jest to również okazja do wymiany doświadczeń oraz dobrych praktyk, a także sposób na wypracowanie spójnego sposobu pomocy rodzinom w indywidualnych przypadkach.

Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

w roku 2025 będą następujące:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gozdowie kontynuuje realizację rozwiązań w zakresie wspierania rodziny, kierując się dobrem dziecka, dobrem rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka, przy współdziałaniu instytucji i organizacji, pracujących z dziećmi i rodzicami.

Wskazane jest w 2025r. podejmowanie przez gminę następujących działań:

- utrzymanie i rozwój gminnego systemu opieki nad dzieckiem,
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia i pomocy specjalistycznej,

- praca z rodzinami przeżywającymi trudności w celu poprawy ich kompetencji wychowawczych aby ograniczyć liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej.
- zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie części kosztów związanych z pobytem dzieci w pieczy zastępczej.
- prowadzenie poradnictwa dla rodzin w kryzysie i tworzenie systemu szybkiej interwencji.
- zabezpieczenie finansowe pracy asystentów rodziny oraz kosztów szkoleń asystentów,
- podejmowanie działań profilaktycznych zapobiegających niekorzystnym zjawiskom społecznym(profilaktyka),
- tworzenie dla dzieci sprzyjających warunków do rozwijania zainteresowań,